

Gmina Tyczyn

Nr 8(331)
25.04.-15.05.2004 r.

Cena 1,00 zł

GŁOS TYCZYNA

PISMO SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Biała Borek Stary Budziwój Hermanowa Kielnarowa Matysówka Tyczyn

Sesja Rady Miejskiej

27 kwietnia br. odbędzie się sesja Rady Miejskiej w Tyczynie. Porządek obrad przewiduje podjęcie uchwał w sprawach:

- > realizacji Regionalnego Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Rzeszowie-Załężu we współpracy z innymi gminami wchodzącymi w skład Związku Komunalnego „Wisłok”,
- > rozpatrzenia sprawozdania z wykonania budżetu za 2003 r. oraz udzielenia absolutorium Burmistrzowi Gminy Tyczyn,
- > przyjęcia Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Tyczyn na 2004 r.,
- > skargi na działalność Burmistrza związaną z odwołaniem ze stanowiska dyrektora Gimnazjum Publicznego w Tyczynie,
- > zawarcia porozumienia z Gminą Miastem Rzeszów w zakresie finansowania pobytu dzieci w przedszkolach publicznych znajdujących się na terenie Miasta Rzeszów,
- > zbycia mienia komunalnego - działki w Tyczynie przy ul. Grunwaldzkiej (ogrodnictwo naprzeciw gimnazjum),
- > sprzedaży nieruchomości położonej w Tyczynie przy ul. Tycznera 3,
- > zmiany uchwały nr XVI/118/2004 z dnia 19 marca 2004 r. w sprawie budżetu Gminy Tyczyn na rok 2004.

Ponadto program sesji przewiduje wysłuchanie informacji przedstawiciela Starostwa Powiatowego o planowanych remontach dróg powiatowych na terenie Gminy Tyczyn. Punkt ten wynika z treści wniosku zgłoszonego przez radnych na poprzedniej sesji.

Obrady Rady Miejskiej rozpoczną się o godz. 9.00 w sali narad Urzędu Gminy i Miasta.

Sukces młodych czytelników

W styczniu br. uczniowie Szkoły Podstawowej w Budziwoju otrzymali zaproszenie do udziału w literacko - plastycznym konkursie pod nazwą: „W kręgu *Jeźycjady*” organizowanym przez Szkołę Podstawową nr 15 w Rzeszowie.

Nazwa *Jeźycjada* odnosi się do serii książek dla młodzieży autorstwa - pochodzącej z Poznania pisarki - Małgorzaty Musierowicz. Po krótkim wahaniu, roz-

strzygniętym postawą grupy uczniów z klas szóstych, których nie przeraziła wizja przeczytania w dość krótkim czasie co najmniej sześciu książek ww. autorki oraz dogłębnego poznania jej biografii, przystąpiliśmy do czytania i działania. Pierwsze zadanie konkursowe polegało na zredagowaniu listów, zawierających

Ciąg dalszy na stronie 9

Finalistki konkursu plastycznego (od lewej):

Andżelika Paško, Katarzyna Rabczak i Anna Kotula wraz z nagrodzoną pracą

Władze samorządowe
zapraszają do udziału
w gminnych uroczystościach
z okazji 213-tej rocznicy uchwalenia

Konstytucji 3-Maja

które odbędą się 3 maja br.
(poniedziałek) w sali widowiskowej
M-GOK.

Program obchodów:

godz. 9.00 - Msza św. w intencji
Ojczyzny w kościele parafialnym
w Tyczynie,

- złożenie kwiatów pod pomnikiem
Czynu Patriotycznego oraz Tablicą
upamiętniającą Konstytucję z 1791 r.

godz. 10.00 akademii okolicznościowa
przygotowana przez
młodzież z Gimnazjum Publicznego
im. Jana Pawła II w Tyczynie

Premia dla młodych rolników Łatwiejszy start

Do młodych rolników adresowana jest nowa forma pomocy finansowej. Jej celem jest ułatwianie zakładania lub przejmowania gospodarstw rolnych i wsparcie modernizacji tych gospodarstw. Pomoc finansowa wypłacana będzie osobom, które po raz pierwszy rozpoczynają samodzielne prowadzenie gospodarstwa.

Beneficjentem pomocy, czyli osobą uprawnioną do uzyskania pomocy w ramach niniejszego działania, może być:

- młody rolnik, podejmujący po raz pierwszy samodzielną działalność rolniczą, będący właścicielem gospodarstwa rolnego lub dzierżawcą gospodarstwa rolnego należącego do zasobu Skarbu Państwa. Pomoc może być przyznana osobie posiadającej odpowiednie kwalifikacje zawodowe, oparte na wykształceniu lub doświadczeniu nabytym w trakcie pracy w rolnictwie. Pomoc może być przyznana

także pod warunkiem uzupełnienia wymaganego wykształcenia w czasie nie dłuższym niż 3 lata od dnia rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa.

Pomoc może być przyznana rolnikowi, który:

- jest pełnoletni i nie przekroczył 40 roku życia w dniu złożenia kompletnego wniosku o pomoc finansową,
- podjął samodzielnie prowadzenie gospodarstwa rolnego po raz pierwszy, nie wcześniej niż 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o pomoc finansową,
- podlega ubezpieczeniu w KRUS jako prowadzący gospodarstwo rolne.

Warunki uzyskania pomocy

> Gospodarstwo młodego rolnika spełniać musi wymogi żywotności ekonomicznej w chwili, gdy rolnik ubiega się o pomoc lub spełni je nie później niż 3 lata od rozpoczęcia prowadzenia tego gospodarstwa.

> Gospodarstwo młodego rolnika, stosownie do rodzaju prowadzonej produkcji, spełniać musi standardy w zakresie higieny, ochrony środowiska i warunków utrzy-

mania zwierząt lub spełni je nie później niż po 3 latach od rozpoczęcia prowadzenia gospodarstwa.

Forma i wysokość udzielanej pomocy

Pomoc finansowa udzielana jest w formie premii w wysokości 50 tysięcy złotych. Środki te mogą być wydatkowane przez beneficjenta w dowolny sposób.

Procedura ubiegania się o pomoc:

W celu uzyskania pomocy należy:

- wypełnić wniosek o przyznanie premii (formularze są dostępne w oddziałach regionalnych ARiMR),
- złożyć poprawnie wypełniony wniosek wraz z wymaganymi załącznikami,
- podpisać umowę z ARiMR,
- wydatkować uzyskaną premię na cele związane z rozpoczęciem działalności rolniczej lub przejmowanego gospodarstwa,
- złożyć sprawozdanie z realizacji poniesionych zakupów/inwestycji wraz z fakturami i rachunkami poświadczającymi poniesione wydatki.

Premie będą przyznawane według kolejności zgłoszeń, do wyczerpania środków.

Czasu coraz mniej

Unijne dopłaty bezpośrednie

Wszyscy rolnicy, którzy zarejestrowali swoje gospodarstwa w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa mogą już składać wnioski o dopłaty obszarowe.

W województwie podkarpackim jest około 198 tys. gospodarstw rolnych powyżej 1 ha. Tytu właścicieli powinno je zarejestrować i ubiegać się o dopłaty - jeżeli złożą poprawnie wypełniony wniosek i utrzymują ziemię w dobrej kulturze rolnej. W Gminie Tyczyn znajduje się 1250 gospodarstw rolnych, zakwalifikowanych przez ARiMR do tej grupy, która może starać się o płatności.

Wykaz złożonych wniosków o wpis do ewidencji producentów w gminie Tyczyn na dzień 15 kwietnia 2004 r. przedstawia tabela.

Na podstawie powyższych danych przekazanych przez ARiMR, liczba złożonych wniosków o wpis do ewidencji producentów jest niewielka; stanowi niespełna 46% uprawnionych gospodarstw, które mogą otrzymać unijne dopłaty. Najmniej wniosków wpłynęło z Matysówki, najwięcej z Budziwoja.

Trudno jest określić, co jest powodem tak małego zainteresowania ze strony rolników dopłatami - niewiedza, niechęć czy też po prostu brak wiary w to, że coś otrzymają. My ze swej strony

Miejscowość	Liczba złożonych wniosków o numer ewidencyjny
Biała	37
Borek Stary	97
Budziwój	168
Hermanowa	95
Kielnarowa	89
Matysówka	13
Tyczyn	71
Gmina ogółem	570

apelujemy: Rolniku staraj się o to, co Ci się należy.

Przypomnijmy !!!

Wnioski o dopłaty można składać do **15 czerwca br.**, natomiast gospodarstwo należy zarejestrować na **21 dni przed datą złożenia tzw. wniosku obszarowego**. Praktycznie wpisu gospodarstwa do ewidencji należy dokonać do **połowy maja**.

Rolnicy są tą grupą, która skorzysta na wejściu do UE. W pierwszym roku naszego członkostwa stawka podstawowa dopłat do każdego hektara użytków rolnych wyniesie ok. **160 zł rocznie**. Do tego dojdą dopłaty do upraw: zbóż, kukurydzy paszowej, roślin oleistych, strączkowych, lnu, tytoniu, chmielu, konopi włóknistych, ziemniaków skrobiowych, oraz łąk i pastwisk. Obecnie wysokość dopłat uzupełniających waha się **od 181 zł rocznie** do ha łąk i pastwisk **do 281 zł**

rocznie do ha zbóż, roślin oleistych i pozostałych upraw.

Oprócz unijnych dopłat bezpośrednich polski rolnik będzie mógł również uzyskać wsparcie z innych programów, np. Planu Obszarów Wiejskich czy Sektorowego Programu Operacyjnego, których poszczególne działania opisujemy w kolejnych numerach GT.

Kolumnę opracowała

Elżbieta Woźniak

Rolnicy wysyłający wniosek o wpis do ewidencji producentów pocztą, zobowiązani są dołączyć **kserokopię drugiej i trzeciej strony dowodu osobistego potwierdzonego za zgodność z oryginałem w Urzędzie Gminy**.

Burmistrzowi

Kazimierzowi Szczepańskiemu
wyrazi szczerego współczucia
z powodu śmierci

M A T K I

składają
dyrekcja i pracownicy Przed-
szkola Publicznego Zgromadzenia
Sióstr św. Dominika w Tyczynie

Trzeźwe rodziny - zdrowe społeczeństwo

Alkohol to źródło tragedii wielu polskich rodzin, przyczyna łez, cierpień, grzechu, nieszczęść wszelkiego rodzaju. Co robić gdy alkohol rozbija jedność rodziny i niszczy jej szczęście? Pomocy należy szukać wśród ludzi, którzy przeszli przez ten straszny nałóg i trzeźwością świadczą o możliwości wejścia na drogę pełnej abstynencji. Abstynencja godzi skutecznie w przyczyny alkoholizmu, a zwłaszcza w zwyczaje alkoholowe, które powszechnie panują w życiu towarzyskim, i łączący się z nimi towarzyski przymus picia. Zmiana zwyczajów towarzyskich, złamanie towarzyskiego terroru alkoholowego to warunek bezwzględny powodzenia wszelkiej akcji przeciwalkoholowej. Dlatego abstynencja staje się koniecznym środkiem w tej walce. Alkoholizmu nie da się pokonać bez abstynencji.

Jeżeli alkohol rujnuje twoje życie - rodzina może się przed tym bronić. Masz prawo do lepszego życia, możesz cieszyć się przyjemnościami życia w rodzinie bez korzystania z pomocy alkoholu. Abstynencja rozwija sztukę życia.

Gdy ktoś w rodzinie pije co robić?

(siedem praktycznych rad)

- Działaj zawsze w oparciu o wspólnotę.
- Podejmij konstruktywne życie z wiary.
- Podejmij decyzję aby przebaczyć.
- Podejmij decyzję stałej przemiany życia.
- Pozwól pijącemu trochę pocierpieć.
- Nie rób mu wyrzutów kiedy wraca pijany.
- Daj mu miłość, wsparcie i zrozumienie.

Urząd Gminy i Miasta w Tyczynie informuje, że Powiatowe Biuro Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (Rzeszów ul. Lubelska 46) **wydać nieodpłatnie właścicielom bydła kolczyki, w liczbie nie przekraczającej liczby niezbędnej do oznakowania zwierząt w danym gospodarstwie.**

Kolczykowaniem i tatuowaniem na terenie gminy zajmuje się lekarz weterynarii **Karol Cieślak** - Tyczyn ul. Grunwaldzka 49, tel. 22-19-240, a także inseminator **Tadeusz Ożyło**, Budziwój, ul. Leśna 111, tel. 22-99-996, który poza możliwością zakolczykowania bydła może także, na wniosek rolnika, przywieźć kolczyki z ARiMR.

W związku ze zbliżającą się akcją Polski do Unii Europejskiej, w UGiM pok. 14, uruchomiony został punkt informacyjny dla rolników.

Co to jest choroba alkoholowa?

Jest to choroba ciała, ducha i umysłu. Najpierw człowiek bierze kieliszek, po pierwszym idą następne aż wreszcie kieliszek bierze we władanie człowieka. Prawdziwa walka z alkoholizmem, jeśli nie ma się ograniczyć do samej walki z objawami społecznej choroby, musi:

- próbować dotrzeć aż do korzeni mentalności społecznej,
- wypracować zdrowe podejście do osób pijących; nie potępiać lecz spróbować dotrzeć do zmiany obyczajowości (organizowanie trzeźwych imprez rekreacyjno-sportowych, wesel),
- do osoby pijącej podchodzić z szacunkiem, lecz potępiać czyn, którego ona się dopuszcza poprzez nadmierne picie.

Stowarzyszenie Trzeźwościowe „Wyzwolenie” Doliny Strugu zaprasza wszystkich, którym leży na sercu trzeźwość w regionie Doliny Strugu na Pieszą Trzeźwościową Pielgrzymkę do Sanktu-

Co słyhać w Powiecie...

27 marca br. odbyła się sesja Rady Powiatu Rzeszowskiego. W sesji wzięła udział młodzież z Warsztatu Terapii Zajęciowej Polskiego Stowarzyszenia Młodzież Sprawna Inaczej, która wystąpiła z przedstawieniem kabaretowym „Flesz”.

Radni wysłuchali informacji:

- Komendanta Miejskiej Policji w Rzeszowie Stanisława Zawisłaka o stanie bezpieczeństwa na terenie Powiatu,
- Kierownika PUP Adama Panka o stanie bezrobocia na terenie Powiatu,
- Dyrektora Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Nr 1 w Rzeszowie Krystyny Deli o działalności jednostki w ubr.

Najważniejszym punktem porządku obrad było rozpatrzenie sprawozdania z wykonania budżetu Powiatu za 2004 r. i udzielenie Zarządowi absolutorium. Radni jednogłośnie udzielili absolutorium Zarządowi pod przewodnictwem Starosty Stanisława Ożoga. Starosta podziękował radnym za dobrze układającą się współpracę, a kolegom z Zarządu i wszystkim współpracownikom za pełną zaangażowaną pracę na rzecz Powiatu.

Rada zadecydowała o powołaniu Komisji Doradźczej ds. Opracowania Planu Rozwoju Lokalnego. W skład komisji weszło 14 radnych, reprezentujących wszystkie gminy Powiatu. Plan Rozwoju

arium Matki Bożej Łaskawej w Chmielniku pod hasłem „Matko spójrz na dzieci swe”, która odbędzie się 1 maja br., wyjście z Tyczyna nastąpi ok. godz. 7.30, zbiórka przy kościele parafialnym w Tyczynie. Zapraszamy młodzież, dzieci z rodzinami, osoby uzależnione i współuzależnione, które borykają się z tą chorobą, lub wydostały się z nałogu i trzeźwym życiem świadczą o tym, że można w trzeźwości odnaleźć siebie jako człowieka uczciwego w rodzinie, społeczeństwie, narodzie. W ten majowy poranek idźmy do naszej Matki i Królowej i wypraszajmy trzeźwość dla swoich bliskich, jak również dla całego regionu i Polski.

Przez abstynencję wielu do trzeźwości wszystkich.

**Przewodniczący Stowarzyszenia Trzeźwościowego „Wyzwolenie”
Tadeusz Keina**

Lokalnego określi najważniejsze kierunki rozwoju powiatu. Ponadto Rada podjęła uchwały w sprawach:

- zatwierdzenia sprawozdania za 2003 r. oraz planu finansowego na 2004 r. Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- zatwierdzenia sprawozdania za 2003 r. Funduszu Gospodarki Zasobem Geodezyjnym i Kartograficznym,
- zmian w budżecie Powiatu na rok 2004,
- zaciągnięcia kredytu długoterminowego,
- określenia zadań i przeznaczenia środków na rehabilitację społeczną i zawodową osób niepełnosprawnych,
- ustalenia wartości najniższego wynagrodzenia zasadniczego w I kat. zaszczerowania oraz wartości 1 punktu w jednostkach organizacyjnych Powiatu,
- dodatku specjalnego dla Starosty,
- wyrażenia zgody na darowiznę na rzecz Gminy Boguchwała nieruchomości stanowiącej własność Powiatu położonej w Boguchwale.

**Przewodniczący Rady
Stanisław Obara**

**Burmistrz Gminy Tyczyn
Kazimierz Szczepański**

**przyjmuje mieszkańców gminy
w każdy poniedziałek w godzinach
od 8.00 do 15.30 (I piętro).**

NAZARET - tu Słowo stało się Ciałem

Ziemia Święta to szczególne miejsce na ziemi, miejsce narodzin Chrystusa. W tę ziemię wsiąknęła Jego krew, tutaj dokonał największego cudu - zmartwychwstania. Mimo upływu czasu, mimo licznych wojen i zniszczeń zachowały się tu miejsca związane z ziemską działalnością Chrystusa. Pielgrzymowanie po tych miejscach rozpocząć należy od miasta Nazaret w Galilei, ukrytego wśród wzgórz Dolnej Galilei, tuż nad Doliną Ezdrelon. Dwa tysiące lat temu była to mała osada.

Nazaret nie był nigdy wymieniony na kartach Starego Testamentu. Nie znajdujemy również wzmianki o Nazarecie u Józefa Flawiusza, żydowskiego historyka z czasów Chrystusa, ani w Talmudzie. Na scenę historii Nazaret wszedł przez karty Ewangelii z orędziem zwiastowania. Nowy Testament ukazuje nam Nazaret jako miejsce wybrane przez samego Boga, gdzie za „sprawą Ducha Świętego” Maria Dziewica poczęła Syna Bożego. Ewangelista Łukasz pisze, że osada ta była położona na wzniesieniu (Łk 4, 29), a archeologia potwierdziła fakt, że dawny Nazaret zamyka się na obszarze wzgórza, które obecnie znajduje się w centrum miasta. To tu, w jednej z grot stanowiących część domu, miało miejsce istotne wydarzenie w historii zbawienia: „posłał Bóg Anioła Gabriela do miasta w Galilei, zwanego Nazaret, do Dziewicy poślubionej mężowi imieniem Józef, z rodu Dawida, a Dziewicy było na imię Maryja” (Łk 1, 26 - 27).

W tym czasie Nazaret był osadą składającą się z kilkanastu grot-mieszkań wydrążonych w skalistym zboczu górskim. Urodzajna okolica służyła mieszkańcom Nazaretu swym zbożem na chleb, winną latoroślą na wino, kwiecistymi łąkami na rozweselenie duszy i paszą dla bydła. Góry, które wznoszą się wokół miasteczka

Rok 1994. Autor tekstu w Nazarecie, w Grocie Zwiastowania, przy ołtarzu z napisem: „Tu Słowo stało się Ciałem”

nadają mu wygląd kwiatu (po hebrajsku *nazer* to latorośl, pęd, pączek), stąd pochodzi prawdopodobnie nazwa Nazaret.

Dzisiaj Nazaret liczące ok. 60 tys. mieszkańców jest największym miastem w Dolnej Galilei. Najnowszą i najbogatszą część Nazaretu zamieszkuje ludność arabska. W Nazarecie jest dzisiaj najwięcej chrześcijan, katolików nawróconych z Arabów i Żydów, należących do parafii przy Bazylice Zwiastowania, którą od 1877 r. prowadzi O. Franciszkanie. Szczególnym miejscem w Nazarecie jest bazylika Zwiastowania. Zbudowana jest na miejscu groty lub domu, w którym mieszkała Maria i gdzie wg tradycji nastąpiło Zwiastowanie. Od pierwszych wieków chrześcijaństwa miejsce to otaczano szczególną czcią. Pierwsza bizantyjska bazylika - Kościół Zwiastowania powstała w V w. Została zniszczona, jak wiele innych świątyń, na początku VII w. przez perskiego króla Chosroesa II, który spłądował Palestynę. W 1099 r. Krzyżowcy odnaleźli ruiny bazyliki bizantyjskiej i zbudowali tu nowy kościół. I ta świątynia została zniszczona. Dopiero w 1620 r. franciszkanie wybudowali nową świątynię, która dotrwała do 1955 r., kiedy istniejący Kościół zburzono i wybudowano nowoczesną bazylikę ukończoną w 1969 r. Jest ona największą świątynią katoliczną na Bliskim Wschodzie. Bazylikę stanowią dwa Kościoły - dolny z Groty Zwiastowania oraz górny poświęcony Marii - Matce Słowa, które stało się Ciałem. W Grocie Zwiastowania znajduje się

marmurowy ołtarz pod którym jest gwiazda z łacińską inskrypcją: *Tu Słowo stało się Ciałem*.

Nie brak tu polskich śladów. W klasztorze franciszkańskim przebywali w czasie II wojny polscy żołnierze, którzy pod wodzą generała Andersa opuścili ZSRR. Wewnątrz bazyliki jest mozaika Matki Bożej jednoczącej w sobie rysy obrazu jasnogórskiego i ostrobramskiego. Pod postacią Marii są wizerunki Mieszka I i Dąbrówki oraz żołnierzy polskich w historycznych strojach z różnych epok. W obejściu świątyni jest mozaika Matki Bożej Kozielskiej z napisem *Powróć nas na ojczyzny łono*.

Powyżej bazyliki i klasztoru wznosi się kościół św. Józefa zbudowany w 1914 r. Upamiętnia on miejsce domu Józefa, do którego wziął poślubioną sobie Marię. Dom ten stał się domem Najświętszej Rodziny i tutaj, u boku Marii i Józefa, wzrastał Syn Boży. Na zakończenie odwiedzić trzeba Źródło Marii, nad którym zbudowany jest kościół pw. św. Gabriela. Było to kiedyś jedyne źródło, z którego korzystali mieszkańcy Nazaretu. Maria też przychodziła tam czerpać wodę.

Opuszczając Nazaret można się dziwić, że w miejscu przesiąkniętym Ewangelią oraz obecnością Jezusa, Marii i Józefa życie toczy się jak gdzie indziej - hałas ruchu ulicznego, handel i ludzie goniący za własnymi sprawami. To przypomina nam jakże bardzo ważną sprawę, że tak jak w owej codzienności Nazaretu dokonało się Zbawienie świata, tak i przez nasze codzienne, szare życie, ale przeżywane w łączności z Jezusem i w miłości do Matki Bożej i św. Józefa, ma dokonać się zbawienie każdego z nas.

„Zwiastowanie” - obraz Beato Angelico

W Grocie Zwiastowania znajduje się

ks. Jan Pyziak

Trzeciego maja wypada religijne i narodowe święto. Teraz będzie to 213 rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Rocznice uchwalenia Konstytucji 3 Maja obchodzili polscy patrioci uroczystości już podczas rozbiorów, pomimo represji i sprzeciwu zaborców. Szczególnie doniosłe uroczystości odbywały się pod koniec XIX w. w Galicji, gdzie Polacy posiadali szeroką autonomię. Rocznicą uchwalenia Konstytucji 3 Maja była wielkim świętem państwowym w okresie międzywojennym. Po II wojnie światowej, w nowej rzeczywistości politycznej i ustrojowej zaprzestano obchodzenia tej rocznicy. Dopiero 6 kwietnia 1990r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej zdecydował przywrócić jako święto państwowe dzień 3 Maja, tj. rocznicę uchwalenia pierwszej polskiej Konstytucji w 1791 r.

Co roku w większości polskich szkół podczas akademii związanych z tym świętem rozbrzmiewają znane pieśni patriotyczne: „Święta miłości kochanej ojczyzny”, „Witaj majowa jutrzeńko”, czy „Zgoda sejmu”. Uczniowie przypominają historię tamtych dni majowych, o których przecież nie sposób zapomnieć. Z tej też okazji chcę przedstawić wydarzenia poprzedzające ten wielki dzień - 3 Maja 1791 r.

Po pierwszym rozbiórze Polski dążenie do reform stawało się coraz silniej-

26 marca br. w Szkole Podstawowej w Tyczynie kl. VIIb odbyła spotkanie z miejscowym działaczem niepodległościowym, członkiem AK panem **Mieczysławem Skotnickim**, autorem wielu książek i artykułów dotyczących historii Tyczyny i okolic. Wizyta tak szacownego gościa nie była przypadkiem. Chęć zaproszenia p. Skotnickiego związana była z treściami, jakie braliśmy na lekcjach historii i j. polskiego, a dotyczącymi lat II wojny światowej i okupacji ziem polskich. Pragnęliśmy pogłębić naszą wiedzę poprzez relację człowieka, który przeżył te trudne czasy i byłby w stanie opowiedzieć nam o dziejach naszej małej ojczyzny pod okupacją niemiecką.

Pan M. Skotnicki spełnił nasze oczekiwania. Kwiecistym językiem opowiedział m.in.: o zarządzeniach władz okupacyjnych dotyczących ludności cywilnej, tragicznych losach tyczyńskich Żydów, tajnym nauczaniu, dziejach tyczyńskiej placówki AK „Topola” i związanej z nią działalnością dywersyjną oraz o bitwie akowców z wojskami niemieckimi, w wyniku której Tyczyn został wyzwolony (27.VII.1944 r.). W tym roku obchodzić będziemy 60 rocznicę tego wydarzenia.

Rocznica, którą czcimy

szcze oraz ogarniało znaczne kręgi społeczeństwa szlacheckiego. Obóz propagujący reformy, zwany patriotycznym, dążył do przeprowadzenia pewnych reform ustrojowych, zniesienia kurateli caratu, poprawy stanu obronności państwa drogą powiększenia armii. Przeciwny tym zamierzeniom obóz opozycji magnackiej był wrogi wszelkim reformom i zamierzał nadal opierać się na protekcji rosyjskiej. Król i stronnictwo dworskie dążyło do wzmocnienia władzy królewskiej i powiększenia sił zbrojnych, ale w oparciu o carat. Walka pomiędzy tymi stronnictwami miała się rozegrać w Sejmie, który rozpoczął obrady w 1788 r. Prace Sejmu Czteroletniego uwieńczyło uchwalenie nowej Konstytucji w dniu 3 Maja 1791r. Choć połowiczna w kwestiach społecznych, stanowiła poważny krok naprzód w dziele reformy państwa. Wiele jej postanowień, znoszących zacofane wolne elekcje, konfederacje, rokosze i *liberum veto*, było zdecydowanie postępowych. Nic dziwnego, że mocarstwa zaborcze potraktowały ją jako groźny dla nich przejaw „zarazy rewolucyjnej” ciągnącej od Francji, która w tym czasie przeżywała rewolucję burżuazyjną. Ustawę majową ostro zwalczała opozycja magnacka. 27 kwiet-

nia 1792 r. jej przedstawiciele podpisali w Petersburgu akt konfederacji, który potem ogłosili w miasteczku Targowica na Ukrainie pod fałszywą datą 14 maja. Akt ten unieważnił Konstytucję 3 Maja i całą działalność Sejmu oraz oficjalnie wzywał carycę Katarzynę II do udzielenia zbrojnej pomocy, celem przywrócenia dawnej formy rządów w Rzeczypospolitej. Warto w tym miejscu przytoczyć fragment wiersza Marii Konopnickiej :

*Oj, Targowiczanie
Dobrze się nazwali!
Jak Judasza, za srebrniki,
Polskę stargowali!*

18 maja 1792 r. wojska carskie przekroczyły granice Korony i Litwy. Konsekwencją przegranej Polaków był II rozbiór Polski w 1793 r., a następnie w 1795 r. III rozbiór, który zlikwidował niepodległe Państwo Polskie na 123 lata.

Dzielo Konstytucji 3 Maja nie zginęło. Do historii przeszła jako druga na świecie, po konstytucji amerykańskiej, a pierwsza w Europie demokratyczna ustawa zasadnicza.

Barbara Woźniak
nauczyciel j. polskiego SP Biała

Ciekawa lekcja historii

Ta lekcja była dla nas interesująca, gdyż dotyczyła historii miejsca naszego zamieszkania i losów naszych dziadków.

Własne przeżycia p. Skotnickiego, niewiarygodne relacje, których był naocznym świadkiem, pobudziły tak naszą wyobraźnię, że czuliśmy się jak przeniesieni w kapsule czasu w tamte trudne dla narodu polskiego dzieje.

Na łamach „Głosu Tyczyna” jeszcze raz dziękujemy p. M. Skotnickiemu za to, że zgodził się przybyć do naszej szkoły i podzielić się swoimi przeżyciami z okresu II wojny światowej.

Uczniowie kl. VIIb
Szkoły Podstawowej w Tyczynie

Zasilek rodzinny (2)

* **Komu przysługuje zasiłek?** Rodzinie z dochodem na osobę max. 504 zł netto miesięcznie (lub 583 zł z dzieckiem niepełnosprawnym). Zasiłek przysługuje na dziecko do 18 lat (do 21 lat - jeśli się uczy, do 24 lat - uczący się niepełnosprawny). Przysługuje zarówno rodzicom, jak i prawnym (faktycznym) opiekunom dziecka.

* **Jak liczyć dochód?** Trzeba wykazać wszystkie dochody (ale bez świadczeń z pomocy społecznej!) za 2002 r. zaświadczenie o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach ogólnych, wydane przez właściwy urząd skarbowy; zaświadczenia lub oświadczenia dokumentujące wysokość innych dochodów;

* **Kiedy wypłaca zasiłek?** Pierwsze świadczenia według nowych zasad, za maj i czerwiec 2004, wypłacane będą w terminie do 15 czerwca br.

* **Jakie dokumenty należy przygotować?** Najważniejsze: wniosek (z gminy, od pracodawcy, z ZUS lub KRUS); zaświadczenie o dochodach, dokument tożsamości,

skrócony akt urodzenia dziecka, orzeczenie o jego niepełnosprawności.

* **Gdzie składać nowe wnioski?** W ośrodku pomocy społecznej, u pracodawcy, w ZUS i KRUS.

* **Ile wynosi zasiłek?** Od 1 maja 2004 r. do 31 sierpnia 2005 r. - 43 zł na pierwsze i drugie dziecko, 53 zł - na trzecie, 66 zł na czwarte i kolejne.

Do zasiłku przysługują różne dodatki i świadczenia opiekuńcze

* **Z tytułu opieki nad dzieckiem w czasie urlopu wychowawczego** - 400 zł miesięcznie (przez dwa lata). Może go pobierać matka, ojciec, prawny opiekun.

* **Z tytułu samotnego wychowywania dziecka** - dla wszystkich rodzin niepełnych (zamiast świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego), 170 zł miesięcznie na dziecko (250 zł na dziecko niepełnosprawne). Przysługuje także uczącym się.

* **Z tytułu urodzenia dziecka** - jednorazowy 500 zł. Przysługuje matce lub ojcu albo prawnemu opiekunowi, a także faktycznemu opiekunowi dziecka.

* **Z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bez-**

robotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania - 400 zł miesięcznie (max. przez 3 lata, nie dłużej niż do ukończenia przez dziecko siedmiu lat).

* **Dodatek na edukację i rehabilitację dziecka niepełnosprawnego** - 50 zł miesięcznie (dziecko do 5 lat) lub 70 zł (dziecko od 6 do 24 lat);

* **Na wydatki związane z nauką w szkole** - 90 zł raz na rok;

* **Na dziecko uczące się poza miejscem zamieszkania** - 80 zł miesięcznie (od września do czerwca, warunek: dziecko mieszka w bursie, internacie, na stacji itp.), 40 zł na dziecko dojeżdżające do szkoły poza miejsce zamieszkania

* **Zasiłek pielęgnacyjny:** 144 zł miesięcznie. Dla dzieci niepełnosprawnych i osób powyżej 16 roku życia (jeżeli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia), a także wszystkich powyżej 75 lat.

* **Świadczenie pielęgnacyjne:** 420 zł na miesiąc. Dla opiekunów niepełnosprawnych do 16 lat (lub starszych z orzeczoną znaczącą stopniem niepełnosprawności).

Bogumiła Dynda

Kierownik MGOPS w Tyczynie

Druki i informacje dotyczące przyznania **świadczeń rodzinnych** można uzyskać w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Tyczynie, pokój nr 10 (parter), tel. 22-19-246

Dyżur Przewodniczącego Rady Miejskiej Antoniego Jonkisa

odbywa się w każdy pierwszy poniedziałek miesiąca w godz. 11.00-14.00 pok. 27

(I piętro UGiM).

Najbliższy dyżur 10 maja 2004 r.

Uwaga Czytelnicy!

Następny numer „GT” ukaże się z datą **16 maja 2004 r.**

Termin składania tekstów upływa **10 maja 2004 r.**

Zdjęcia mile widziane

Nie spalaj śmieci

Dla czego?

- W czasie spalania śmieci (odpadów) powstają substancje, które mają silne działanie rakotwórcze i śmiertelne.

- Sami wytwarzamy te szkodliwe związki, kiedy spalamy śmieci w piecach węglowych, a także w stosach przed domem.

- Chorobotwórcze substancje przedostają się do otoczenia - znajdują się w powietrzu, osiadają na roślinach i przedmiotach, i pozostają tam długi czas.

- Następnie wraz z pożywieniem (np. warzywami, owocami, ziołami, na których się osadziły) i wraz z wdychanym powietrzem, związki te dostają się do naszego organizmu. Większość z nas jednak o tym nie wie, gdyż substancje te są niewidoczne i niewyczuwalne węchem.

Czym to grozi?

- Dioksyny i furany, powstające w czasie spalania śmieci, nieodwracalnie niszczą zdrowie - powodują nowotwory wątroby i płuc, uszkodzają płuca i strukturę kodu genetycznego oraz mają działanie alergiczne.

- Związki te to jedne z najsilniejszych trujących, jakie zna ludzkość. Ich działanie toksyczne polega na podstępny - bo po wolnym - ale niezwykle skutecznym uszka-

dzaniu rozmnażających się komórek w organizmach żywych.

- Niecałe dwa miligramy dioksyn wystarczy, by zabić ważącego 80 kilogramów człowieka.

Jak ty możesz temu zapobiec?

- Segregując śmieci i pozbywając się ich w sposób zgodny z prawem.

- Rygorystycznie przestrzegając obowiązującego w Polsce ustawowego zakazu spalania odpadów w urządzeniach do tego nieprzystosowanych.

Ustawa o odpadach z 27 kwietnia 2001 art. 71 stanowi:

„Kto

- wbrew zakazowi termicznie przekształca odpady poza instalacjami i urządzeniami do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów lub

- termicznie przekształca lub dopuszcza do przekształcenia odpadów niebezpiecznych w spalarniach albo w innych instalacjach, które nie spełniają wymagań przewidzianych dla spalarni odpadów niebezpiecznych, albo w urządzeniach,

podlega karze aresztu albo grzywny.”

Spalając śmieci nieodwracalnie niszczysz zdrowie swoje i swoich bliskich!

18 marca br. w Szkole Podstawowej w Budziwoju odbył się „Quiz matematyczny” dla uczniów szkół gminy Tyczyn. Przygotowane zadania, głównie z matematyki, ale nie tylko, wymagały od uczestników sporego zasobu wiedzy, refleksu, a także talentów artystycznych.

Do rywalizacji przystąpiły trzyosobowe drużyny z Białej, Hermanowej i z Budziwoja. Pojedynek między grupami był bardzo zacięty, wzbudzał wśród uczestników dużo emocji.

Zadaniem jury, w skład którego wchodziła nauczyciele-opiekunowie grup, a któremu przewodniczyła wicedyrektor **Zofia Różycka**, była ocena wykonanych zadań oraz rozstrzyganie kwestii spornych. Zwyciężyła drużyna ze **Szkoły Podstawowej w Białej** w składzie: **Katarzyna Zawilo, Dominika Zięba** oraz **Agnieszka Jucha**.

Wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali nagrody rzeczowe, dzięki pomocy ze strony radnego **Jacka Kotuli** w pozyskaniu środków finansowych na ten cel.

Strona organizacyjna konkursu należała w dużym stopniu do moich wy-

Quiz matematyczny

chowanków - uczniów klasy VI b, którzy z zaangażowaniem włączyli się w przygotowanie dekoracji, rekwizytów, poczęstunku oraz w obsługę imprezy.

Pragnę szczególnie podziękować **mgr Alicji Woźniak** i **mgr Agnieszce Najdeckiej** - nauczycielom, którzy pomimo licznych obowiązków, związanych m.in. z przygotowywaniem uczniów klas

szóstych do sprawdzianu kompetencji, skorzystali z zaproszenia, stwarzając swoim podopiecznym szansę wykazania się wiedzą, umiejętnościami, a przy okazji nabycia nowych doświadczeń.

Anna Sawicka
Organizator konkursu

„Dzień Ziemi”

22 kwietnia 1970 r. po raz pierwszy w Stanach Zjednoczonych świętowano „Dzień Ziemi”. Od tej pory obchodzony jest na świecie jako Międzynarodowy Dzień Ziemi. W Polsce obchodzony jest od 1990 roku.

Celem tego dnia jest spopularyzowanie nowej hierarchii wartości, na której czele znajduje się:

- różnorodność i bogactwo biologiczne, całościowo rozumiane zdrowie człowieka,
- rozwój przemysłów ratujących ziemię,
- rozwój alternatywnego, harmonijnego dla ekosystemów rolnictwa.

Realizacja tych wartości wymaga zaangażowania i szerokiego poparcia społecznego. Wymaga też:

- przedstawienia się na odnawialne źródła energii,
- obniżania emisji komunikacyjnych i przemysłowych, w szczególności CO₂, by zmniejszyć efekt ocieplania planety,

- całkowitego zakazu używania freonu (niszczącego warstwę ozonu i przyczyniającego się do efektu szklarniowego),
- ochrony starych drzewostanów przed wycinaniem,
- zwiększenia powierzchni lasów na Ziemi,
- zakazu stosowania opakowań jednorazowych, jeśli nie ulegają one biologicznemu rozkładowi i rozwoju programów odzyskiwania surowców i produktów,
- ustabilizowania populacji człowieka na poziomie odpowiadającym chłonności przyrody oraz możliwościom rolnictwa i przemysłu, bez dalszej ekspansji tych dziedzin,
- znacznego zwiększenia oszczędności energii w przemyśle i gospodarstwach domowych,
- programu eliminacji uciążliwych dla środowiska odpadów (w przypadku energetyki atomowej rezygnacja z niej),
- szczególnej ochrony gatunków zagrożonych i ich środowisk,
- międzynarodowej ochrony powietrza i innych dóbr,
- nowego poczucia odpowiedzialności, dzielonego przez jednostki, grupy i narody, odpowiedzialności za uratowanie Matki Ziemi.

Starajmy się w tych dniach szczególnie zwrócić uwagę na Ziemię, naszą planetę. Podejmijmy konkretne działania. Zacznijmy oszczędzać wodę i energię,

zbierać surowce wtórne (papier, szkło, tworzywa sztuczne, złom, zużyte baterie - szczególnie te małe, rtęciowe są groźne dla środowiska), nie wyrzucamy śmieci na „dzikie wysypiska”, które są plagą na terenie naszej gminy, nie wypuszczamy szamba do rzek, nie wypalajmy suchych traw, sadźmy drzewa.

Sprawmy, abyśmy nie musieli czekać cały rok na ten jeden dzień, aby zdemonstrować troskę o stan środowiska.

Barbara Kotula

Podziękowanie

Serdecznie dziękuję **Pani sołtys wsi Matysówka Halinie Złamaniec** i jej mężowi **Krzysztofowi** za udzieloną mi pomoc w dniu 7 kwietnia br., po napadnięciu mnie przez trzech wyrostków i kradzieży torebki wraz z pieniędzmi i dokumentami

Zofia Tendelska z Rzeszowa

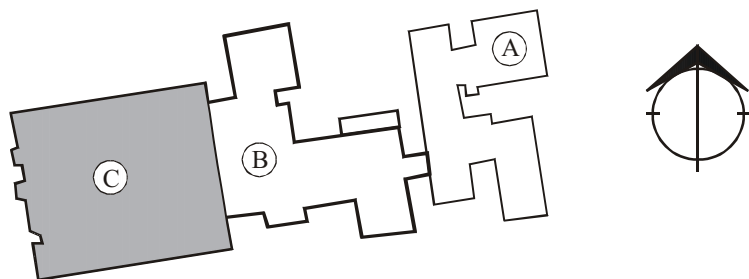
Szkoła Podstawowa w Białej
oferuje do wynajmu

- > małą salę gimnastyczną
 - na imprezy okolicznościowe,
- > dużą salę gimnastyczną
 - na zajęcia sportowe

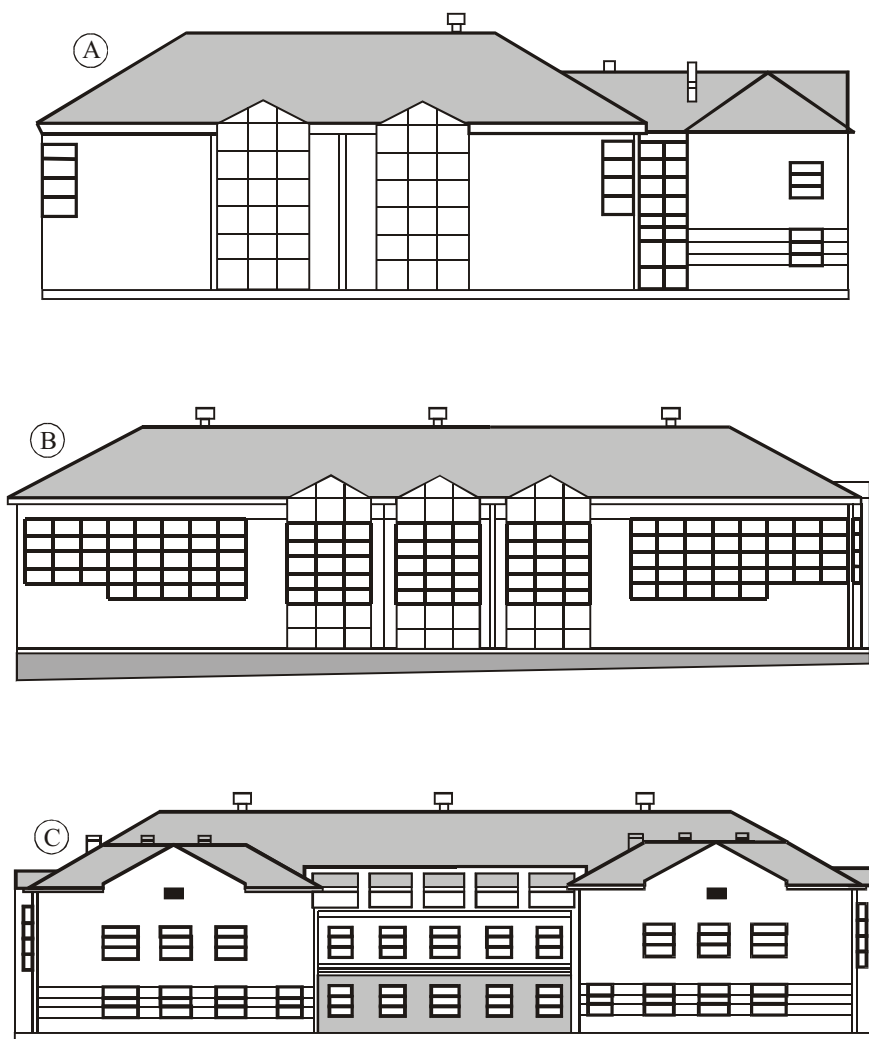
Informacje u Dyrektora Szkoły

Rośnie sala gimnastyczna przy Gimnazjum

1. Plan sytuacyjny Gimnazjum w Tyczynie

2. Sala gimnastyczna (projekty elewacji - w budowie)

1. Plan sytuacyjny Gimnazjum w Tyczynie

- A. Segment dydaktyczny (istniejący)
- B. Segment dydaktyczno-administracyjno-żywieniowy (planowany do budowy w latach 2007-2010)
- C. Segment sali gimnastycznej (w budowie)

2. Sala gimnastyczna (projekty elewacji - w budowie):

- A. Elewacja północna (od strony warsztatów szkolnych)
- B. Elewacja zachodnia (od strony TYWENTU)
- C. Elewacja południowa (od strony parku).

Budowę sali gimnastycznej dla Gimnazjum (o wymiarach 22x44 m) wraz z zapleczem magazynowo-sportowym rozpoczęto w 2003 r. Wykonawcą zadania, w wyniku ogłoszonego przetargu, jest Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego RESBUD S.A. w Rzeszowie, z terminem realizacji na 31 lipca 2005 r.

Do chwili obecnej wykonano:

- > ławy i stopy fundamentowe,
- > ściany i stropy parteru w części socjalnej,
- > trybuny żelbetowe,
- > ściany i stropy I pietra części socjalnej,
- > słupy żelbetowe sali gimnastycznej.

Poniesiono nakłady finansowe:

- * w 2003 - 649.550 zł, z dofinansowaniem Urzędu Marszałkowskiego w wysokości 87.039 zł,
- * w 2004 (styczeń-kwiecień) - 317.790 zł.
- * ogółem wydatkowano 967.340 zł.

Plan na rok bieżący zakłada wydatkowanie ze środków własnych 1.000.000 zł. Zabiegamy też o pozyskanie środków z funduszy Urzędu Marszałkowskiego i Totalizatora Sportowego w wysokości 600.000 zł.

Celem naszych działań jest zamknięcie stanu surowego sali gimnastycznej, co pozwoliłoby na prowadzenie robót wykończeniowych w okresie zimy 2005 r. Do zakończenia budowy sali niezbędne jest w roku 2005 r. pozyskanie środków finansowych w wysokości 1.500.000 zł, w tym 500.000 zł z dotacji zewnętrznych.

Szczególnym problemem są środki finansowe. Ze środków własnych nie możemy w ciągu roku przeznaczyć więcej jak 1.000.000 zł, nie możemy - w obecnej sytuacji finansowej gminy - zaciągnąć kredytu, niedostępne są również środki z funduszy Unii Europejskiej. Teoretycznie z funduszy Totalizatora Sportowego przysługuje nam dofinansowanie w wysokości 1.100.000 zł, ale w praktyce - wobec około 300 rozpoczętych tego typu inwestycji na Podkarpaciu - obiecują nam około 60% tej kwoty.

Koszt budowy sali gimnastycznej planowany jest na kwotę 3.600.000 zł, a z uporządkowaniem otoczenia i wykonaniem boisk na wolnym powietrzu - 4.514.100 zł

Koszt planowanego do budowy w III etapie segmentu dydaktyczno-administracyjno-żywieniowego została określona na kwotę 4.822.677 zł, adaptacja dawnego spichlerza na ok. 500.000 zł.

Kazimierz Szczepański

Spotkanie z Afryką

Spotkania z ciekawymi ludźmi są tradycją w SP w Budziwoju. Zapraszamy osoby, których wiedza, dokonania i pasje są ciekawe i kształtujące dla uczniów, a ponadto wskazują im możliwości życiowych postaw i rozwijania zainteresowań.

W październiku ubr. gościliśmy panią **Tersę Borowiec**, współautorkę

książki „Z przeszłości Budziwoja”, która opowiedziała uczniom o cechach charakterystycznych gwary budziwojskiej.

W marcu br. zaprosiliśmy do szkoły pana **Jerzego Nowaka**, mieszkańca Budziwoja, człowieka, którego pasją stały się podróże. W styczniu br. zdobywał Kili-mandżaro - masyw wulkaniczny w Tanza-

nii przy granicy z Kenią, objęty Parkiem Narodowym Kenii i wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO.

Uczniowie z ciekawością słuchali opowieści o pasjonującej wyprawie: pobycie w wiosce Masajów, ich kulturze, obyczajach i tradycjach. Obejrzelili film, nakręcony przez pana J. Nowaka, ukazujący faunę i florę Afryki, jej mieszkańców i budowle. Opowieści pełne humoru, wzbogacone głęboką wiedzą geograficzną sprawiły, że spotkanie trwało ponad dwie godziny.

Pamiątki przywiezione z dalekich wypraw (lalki z różnych części świata w strojach regionalnych, maski, miecze masajskie, nakrycia głowy, instrumenty muzyczne, bogaty zbiór zdjęć) wzbogaciły prezentację. Prawdziwą frajdą dla uczniów stało się mierzenie różnych nakryć głowy czy strojów regionalnych. Chłopcy z ciekawością sięgali po miecze.

Spotkanie przebiegało w miłej atmosferze i wzbogaciło wiedzę uczniów o dalekiej Afryce.

Regina Kawa

Uczeń Krystian Dziepak prezentuje jedno z nakryć głowy, tzw. arafatkę

Książki o Tyczynie

W Urzędzie Gminy i Miasta w Tyczynie, pok. 25 (I piętro), można kupić książki o Tyczynie i innych miejscowościach naszej Gminy. Są to:

- „**Tyczyn - dziedzictwo kulturowe**” (2003), praca zbiorowa; cena 15 zł,
- „**Akt fundacyjny Klasztoru OO. Dominikanów w Borku Starym**” (2004), przełożył i opracował O. Pius M. Bełch; cena 8 zł,
- „**Z dziejów Sanktuarium w Borku Starym k. Rzeszowa**”, autorzy: O. Pius M. Bełch, M. Nikiel, B. Stopyra, A. Jaśkiewicz, O. S. Płaszczycza; cena 10 zł,
- „**Ludwik Wodzicki - ziemianin z Tyczyny**”, autor Sławomir Wnęk; cena 7 zł,
- „**Dzieje parafii Tyczyn**”, autor ks. Franciszek Malak; cena 15 zł,
- „**Tyczyn i okolice**” (2003), autorka Barbara Samolewicz; cena 15 zł.
- **Mapa województwa podkarpackiego** (2003), cena 7 zł.

- Najnowszym gadżetem promującym gminę jest **znaczek z herbem Tyczyna**. Znaczek kosztuje 5 zł, można go także kupić w kasie UGIM

Sukces młodych czytelników

Ciąg dalszy ze strony 1

wypowiedzi na temat: „Dlaczego warto czytać książki Małgorzaty Musierowicz?” i nadesłanie ich do organizatorów w pierwszych dniach marca.

Finał konkursu odbył się 3 kwietnia. Przystąpiły do niego reprezentacje 8 szkół podstawowych, w tym 7 z terenu Rzeszowa. W części literackiej, składającej się z pięciu rywalizacji, brali udział (na zdj. obok): **Sabina Skubisz, Maciej Paśko, Krystian Skoczyła** (również zdobywca I miejsca za list). Do części plastycznej przystąpiły dziewczęta: **Anna Kotula, Andżelika Paśko i Katarzyna Rabczak**. Ich zadaniem

było zaprojektowanie okładki do wybranej książki Małgorzaty Musierowicz.

Po zakończeniu wszystkich konkurencji podliczono punkty i okazało się, że **drużyna z Budziwoja zajęła II miejsce**.

Nie był to łatwy sukces, wymagał od uczestników gruntownej znajomości treści sześciu dość obszernych książek i biografii pisarki, umiejętności kojarzenia faktów, pomysłowości, współpracy w gru-

pie i talentu plastycznego. Chcemy jeszcze dodać, że w części literackiej jedynymi chłopcami - uczestnikami konkursu byli Maciek i Krystian.

Mamy nadzieję, że informacja o sukcesie uczniów z terenu naszej gminy będzie również miłą dla czytelników „Głosu Tyczyna”.

**Regina Kawa
Renata Kędzierska**

Zakłady Mięsne HERMAN powstały od podstaw w Kielnarowej koło Tyczyny w styczniu 1996 r. jako spółka cywilna. 20 listopada 2000 r. nastąpiło przekształcenie spółki cywilnej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością.

ZM „Herman” sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie uboju wieprzowego, rozbioru wieprzowego i wołowego oraz produkcji pełnego asortymentu wędlin: szynki, wędzonek, kielbas, pasztetów oraz salcesonów. Surowiec do produkcji jest w pełni krajowy i pochodzi z ekologicznych terenów Lubelszczyzny i Podkarpacia. Stały system motywacji i informacji dla producentów i dostawców żywca sprzyja zacieśnieniu współpracy z producentami, jak również do podniesienia jakości i mięsności żywca.

ZM „Herman” są w chwili obecnej jednym z ważniejszych pracodawców w rejonie. Od początku istnienia zakładu zatrudnienie wzrastało z ok. 40 osób do 310 osób w obecnym czasie.

Codziennie bramy zakładu opuszcza 30 ton wyrobów mięsnych. Ponad 120 różnorodnych produktów dociera do 400 niezależnych odbiorców, nie tylko z rejonów Podkarpacia, ale i centralnej Polski, tj. Warszawy, Radomia, Kielc, Piły, Dolnego i Górnego Śląska itp. Oprócz odbiorców zewnętrznych ZM „Herman” posiadają sieć ponad 50 sklepów firmowych na terenie województwa podkarpackiego, małopolskiego i lubelskiego. ZM „Herman” w 80% sprzedają swoją produkcję na rynku krajowym, natomiast 20% eksportują do krajów Europy Wschodniej - na Ukrainę i do Azerbejdżanu.

W ubiegłym roku firma zainwestowała ponad 8 mln złotych z udziałem dotacji SAPARD i PHARE. Inwestycja obejmowała rozbudowę i modernizację zakładu, polegającą na dostosowaniu zakładu do norm unijnych. Przybyło 1,5 tys. m² nowych powierzchni produkcyjnych, zamontowano nową automatyczną linię ubojową, całkowicie skomputeryzowano komory wędzarnicze oraz centralny system klimatyzacji. Wszystko to spowodowało, że Zakłady Mięsne „Herman” w chwili obecnej to jeden z najnowocze-

Promujemy lokalną przedsiębiorczość

niejszych zakładów mięsnych w Europie. Otrzymany certyfikat ISO 9001 oraz wdrożony system HACCP monitorujący każdy etap produkcji gwarantują najwyższe standardy higieniczne produkowanych wyrobów.

Zakład wykazuje stałą dynamikę wzrostu sprzedaży, rozszerza rynki zbytu. Otrzymane certyfikaty oraz liczne nagrody są dowodem docenienia walorów smakowych, jak i jakościowych produkowanych wyrobów. Nagrody, jakimi może pochwalić się zakład to, np.: złoty medal Targów Inter Res za szynkę cesarską 1996, złoty medal Targów Inter Res za salceson regionalny 1997 i dodatkowo w tym samym roku firma została laureatem II edycji ogólnopolskiego konkursu Agro Polska za polędwicę faszerowaną. Poza tym

ZM „Herman” zdobyły wyróżnienie za jakość i nowoczesność produktu na VI Targach Spożywczych Łańcut 2003 oraz Nagrodę Gospodarczą im. Ludwika Wodzickiego 2003 dla największego pracodawcy i inwestora w Gminie Tyczyn w latach 1990-2002. Zakład zdobył również nagrody w kategorii „Produkt najwyższej jakości w polskim przemyśle mięsnym - Wiosna 2003” za wędliny: gulasz angielski, kielbasa szynkowa oraz w kategorii „Produkt najwyższej jakości w polskim przemyśle mięsnym - Jesień 2003” za wędliny: kielbasa głogowska i krakowska sucha. Ważnym osiągnięciem jest również zajęcie 7 miejsca w kategorii „Dynamika wartości eksportu 2003” w konkursie Agro Ekspert 2003.

Teresa Pietrzyk

Marketing w małych firmach (6)

Jedną z definicji „promocji sprzedaży” określa ją jako różnorodne zestawy narzędzi, które mają stymulować szybsze i/lub większe zakupy określonych produktów przez konsumentów lub nabywców handlowych. Sprzedawca wykorzystuje zachęcający typ promocji, aby przyciągnąć nowych konsumentów, nagrodzić lojalnych odbiorców oraz zwiększyć zakupy dokonywane przez nieregularnych klientów. Planowanie działań promocyjnych wymaga sformułowania celów tej promocji, doboru narzędzi i oszacowania jego rezultatów.

W badanej zbiorowości (przypominajmy, że zbiorowością tą są wybrane placówki handlowe z terenu gminy Tyczyn) analizie poddano rodzaje stosowanych działań promocyjnych, cele, którym miały one służyć, a także ocenę przedsiębiorców dotyczącą stopnia realizacji zakładanego celu.

Spośród wymienionych w ankiecie działań promocyjnych najczęściej wskazywana była sprzedaż promocyjna. W badanej zbiorowości stosowało ją 36% ankietowanych. Znacznie rzadziej stosowane w promocji były katalogi, ulotki, foldery i gazetki drukowane z myślą o kliencie. W całej badanej zbiorowości właścicieli sklepów tylko 29% przedsiębiorców wskazało tego rodzaju działanie by przyciągnąć klientów. Dodać przy tym trzeba, że były to osoby, które zdecydowały się na wejście w związki kooperacyjne z większymi sieciami sklepów, zyskując w zamian za część zysków wspólny mar-

keting, dystrybucję oraz znaną markę. Sieci te, jak np. Delikatesy Centrum, PCM, Konsum czy Nasz Sklep drukują kolorowe gazetki, w których prezentowane są produkty objęte w danym okresie sprzedażą promocyjną. Wśród ankietowanych tylko jedna osoba wykorzystwała reklamę w prasie lokalnej, natomiast nikt nie stosował reklamy w innych mediach.

Co znamienne, wśród respondentów 36% osób przyznało, że nie stosowało nigdy żadnych działań promocyjnych, gdyż nie widzą powodu, dla którego mieliby zdecydować się na jakąkolwiek formę promocji, bo ich zdaniem nie prowadzi to do żadnego wymiernego efektu.

Dla pozostałych osób, które uznały działania promocyjne za istotny element prowadzenia sklepu, głównym powodem podjęcia tych szeroko rozumianych czynności było pozyskanie nowych klientów (55%) oraz zwiększenie sprzedaży (44% ankietowanych). Oprócz tego ankietowani liczyli również na zwiększenie sprzedaży i wypromowanie sklepu.

Podsumowując efekty stosowania promocji ankietowani w większości przyznali, że stopień realizacji celu był raczej niewielki. Tylko co piąty ankietowany był w pełni zadowolony z rezultatów, natomiast ponad 20% wszystkich osób nie zauważyło zmian po przeprowadzeniu aktywnego promowania sklepu.

Żadna firma nie może sobie pozwolić na zatrzymanie się w miejscu; warunkiem przetrwania jest nieustanne przystosowywanie się do zmian w otoczeniu. Planowanie rozwoju przedsiębiorstwa powinno uwzględniać wielkości wszystkich zasobów niezbędnych do osiągnięcia celów głównych - długookresowych, jak i cząstkowych - krótkookresowych. Przedmiotem strategii ogólnych może być rozwój przedsiębiorstwa, integracja, selek-

cja (zarówno asortymentu towarów, jak i obszaru geograficznego) oraz wydajność. Strategie krótkookresowe mogą dotyczyć dostosowania się w krótkim okresie czasu do konkretnych warunków tak, aby umożliwić najlepsze zaspokojenie potrzeb zidentyfikowanej uprzednio grupy nabywców. Ważne jest, aby wybrane strategie były zgodne z celami przedsiębiorstwa i tworzyły zintegrowaną całość z innymi instrumentami handlu detalicznego.

W ramach badania perspektyw rozwoju badanej zbiorowości analizie poddano realizowane przez właścicieli sklepów cele rynkowe a także ich zamierzenia na przyszłość.

Większość ankietowanych realizuje strategię maksymalizacji sprzedaży na dotychczasowym obszarze działania (50%). Najmniej, bo tylko 14% ankietowanych, zmierza do optymalizacji sprzedaży poprzez rozszerzenie obszaru działania, np. poprzez otwarcie nowej placówki handlowej. Tylko co trzeci ankietowany dąży do obniżenia kosztów działania.

Blisko połowa badanej zbiorowości zamierza w przyszłości rozszerzyć asortyment oferowanych towarów, natomiast co trzeci przedsiębiorca zamierza pozostać przy obecnym profilu działania.

Warto podkreślić, że w całej zbiorowości są osoby, które chcą w przyszłości zlikwidować lub sprzedać sklep. Ich zdaniem dalsze prowadzenie sklepu jest bezowocne i zamierzają oni zmienić rodzaj działalności lub przejść na emeryturę.

(koniec)

Urszula Stachurska

Artykuły z cyklu „Marketing w małych firmach” są fragmentem pracy magisterskiej pt. „Działania marketingowe właścicieli firm działających na małą skalę” pisanej pod kier. prof. Marii Grzybek na Wydziale Ekonomicznym Uniwersytetu Rzeszowskiego w 2003 r.

**Burmistrzowi Gminy Tyczyn
Kazimierzowi Szczepańskiemu**
wyraży głębokiego współczucia
z powodu śmierci

M A T K I

składa

Zarząd Osiedla w Tyczynie

Marii IWANOWICZ
szczerze wyrazy współczucia
z powodu śmierci

M Ę Ż A

składają

sąsiedzi z Osiedla

**Burmistrzowi Gminy Tyczyn
Kazimierzowi Szczepańskiemu**
wyraży szczerzego współczucia
z powodu śmierci

M A T K I

składają

pracownicy

Urzędu Gminy i Miasta

oraz radni Rady Miejskiej

w Tyczynie

**Burmistrzowi
Kazimierzowi Szczepańskiemu**
wyraży szczerzego współczucia
z powodu śmierci

M A T K I

składają

pracownicy Miejsko-Gminnego

Ośrodka Kultury

oraz Miejskiej i Gminnej

Biblioteki Publicznej w Tyczynie

Minęło 50 lat...

Do Służby Polsce zostałem wcielony w kwietniu 1951 jako 18 letni młodzieniec. Z Rzeszowa wyjechaliśmy pociągiem towarowym PKP w kierunku Jasło-Krosno-Zagórz, skąd byli odbierani junacy. Z Zagórza wracaliśmy do Rzeszowa, a następnie pociąg obrał kierunek na Kraków. Cały czas po drodze dosiadali się junacy. Do Krakowa dotarliśmy po dwóch dniach. Podróż odbywała się w wagonach towarowych, siedzieliśmy i spaliliśmy na podłodze. W ciągu dwóch dni nie otrzymaliśmy nic do jedzenia i picia. Do stacji Kraków-Bieńczyce dotarliśmy wieczorem. Powitał nas napis na bramie: „43 Brygada Służba Polsce Kraków Bieńczyce”. Za bramą czekali dowódcy, którzy organizowali plutony - po 40 junaków. Ja trafiłem do czwartego plutonu 5-tej Kompanii. Plac Brygady obejmował kilkadziesiąt hektarów ogrodzonych betonowymi słupami wysokości ponad 3 m, gęsto wplecionymi kolczastym drutem, a na tym terenie stało bardzo dużo wojskowych namiotów. Zakwaterowano nas, 40 junaków - czyli cały czwarty pluton, w jednym namiocie.

I tak się rozpoczął nasz czas w Brygadzie. Rano o godz. 5.00 pobudka i zaprawa 30 minutowa, po zaprawie mycie i ślanie łóżek w kostkę, następnie śniadanie i odprawa na placu alarmowym o godz. 6.30, po odprawie wymarsz plutonami na

budowę. Pracowaliśmy przy wykopach pod fundamenty Nowej Huty, dostarczając murarzem cegłę, a także piasek i żwir.

Co tydzień w czwartek mieliśmy wykłady i ćwiczenia wojskowe, włącznie z pokonaniem toru przeszkód, a zakończone strzelaniem z broni kulowej do tarczy na ocenę. Po strzelaniu było dokładne czyszczenie broni, które trwało do znużenia - komu przyjęto czystą broń szedł na obiad.

Zakwaterowani byliśmy w namiocie nieogrzewanym, a był to początek kwietnia 1951 r. i jak przysłowie mówi: „kwiecień plecień wciąż przeplata, trochę zimy trochę lata”. Mieliśmy mundury drelichowe, stary wytarty koc i było nam bardzo zimno. Byliśmy wszyscy bardzo przeziębieni, a lekarstwem dla nas była poranna zaprawa i praca na budowie. Po tygodniu pobytu w Brygadzie otrzymaliśmy wojskowe płaszcze i pozwolono nam w nocy przykrywać się nimi. W tym samym czasie dowódca naszego plutonu i dowództwo Brygady byli zakwaterowani w ogrzewanym baraku. Nie będę opisywał wyżywienia, które było bardzo marne, ale młody człowiek bardzo dużo wytrzyma. Z jednego powodu miałem dobrane - nie paliłem papierosów. Inni, palący, przeżywali horror, ponieważ nic nie otrzymywaliśmy za pracę i nie mieli za co kupić papierosów. Junacy szukali po śmietnikach, prosili miejscowych, ale byli oni bardzo źle ustosunkowani do nas - przeżywano nas „stonką”. Nawet jednej nocy był napad zbrojny na naszą Bryga-

dę, strzelano po namiotach. Dowództwo Brygady wezwało o pomoc jednostkę KBW z Krakowa, w efekcie żołnierze ujęli 6 napastników.

Junacy broni nie posiadali, tylko służby wartownicze miały broń bez amunicji. W każdą niedzielę pracowaliśmy przy rozładunku wagonów z materiałami budowlanymi (cement, wapno, żwir, piasek, cegła, trawersy żelbetonowe). Natomiast do Święta Pracy 1-Maja przygotowano nas bardzo starannie. Przed świętem otrzymaliśmy nowe mundury, tylko buty mieliśmy stare - z demobilu wojskowego. W Święto Pracy defiladowaliśmy w Krakowie. Obiad dostaliśmy lepszy. Na placu alpeowym była ułożona duża podłoga i po południu odbyła się tu zabawa. Z Krakowa przywieziono dziewczyny - wszystkie były jednakowo ubrane w białe bluzeczki, granatowe spodniczki, do tańca przygrywała brygadowa orkiestra dęta. Niestety zabawa trwała tylko do zachodu słońca.

Pragnę nadmienić, że w tym okresie nasz kraj był bardzo zniszczony po 5-letniej okupacji hitlerowskiej. Odbudowa odbywała się w oparciu o plany gospodarcze, w latach 1950 - 1955 obowiązywał wielki Plan 6-letni. Właśnie on przewidywał budowę Nowej Huty. W całym kraju, w brygadach Służby Polsce pracowało tysiące junaków, za pracę nie otrzymując żadnego wynagrodzenia.

Junak Emil Piżło
43 Brygada Służba Polsce
Bieńczyce - Kraków 1951 r.

Harmonogram wymiany dowodów osobistych

Do 31 grudnia 2004 r.	
wydane w latach	1973 - 1980
Od 1 stycznia do 31 grudnia 2005 r.	
wydane w latach	1981 - 1991
Od 1 stycznia do 31 grudnia 2006 r.	
wydane w latach	1992 - 1995
Od 1 stycznia do 31 grudnia 2007 r.	
wydane w latach	1996 - 2000.

Wniosek o wydanie nowego dowodu należy składać osobiście - w Urzędzie Stanu Cywilnego (UGiM) w Tyczynie, pok. 31, II piętro. Do złożenia wniosku niezbędne są: 2 zdjęcia, odpis aktu urodzenia (kawaler, panna), odpis aktu małżeństwa (żonaci, mężatki, wdowcy, wdowy, rozwiedzeni), wypełniony formularz wniosku, potwierdzenie wpłaty dokonanej w kasie UGiM w wysokości 30 zł.

Siostra Dyrektor Przedszkola Publicznego Zgromadzenia Sióstr św. Dominika w Tyczynie informuje, że do **31 maja 2004 r.** przyjmowane są zapisy dzieci od lat 3 do 5 do przedszkola na rok szkolny 2004/2005.

Karty zgłoszeniowe można odebrać od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 15.00 w budynku przedszkola przy ul. Kościuszki 13 w Tyczynie.

Gminne Centrum Informacji
czynne jest od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 - 18.30, a w soboty od 9.00 do 14.00, tel. 22-91-885.
Gminne Centrum Pracy
zaprasza od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 - 15.30, tel. 22-91-885.

Jeśli szukasz pracy...

Stanowisko oferowane	numer oferty
- tokarz	977
- tokarz - frezer	977
- kucharz	974
- piekarz	972
- murarz	973
- brukarz	967
- kosmetyczka	969
- sprzedawca	966
- kucharz - pizzer	965
- kierownik budowlany	964
- telemarketer	963
- operator maszyn drukarskich	956
- elektromechanik	955
- murarz - tynkarz	954
- płytkarz	953
- osoba do zamówień publicznych	952
- sprzątaczką	943
- informatyk	942

*Są takie święta raz do roku,
co budzą życie, budzą czas.
Wszystko rozkwita w słońca blasku
i wielka miłość rośnie w nas...*

6 kwietnia b.r. odbyła się w Szkole Podstawowej w Budziwoju uroczystość wręczenia nagród uczestnikom Gminnego Konkursu pn. „Świąteczna Kartka Wielkanocna”. Jest to kolejna impreza edukacyjno-kulturalna, uwzględniona w programie Gminnego Forum Samokształceniowego Nauczycieli klas I - III w roku szkolnym 2003/2004.

Celem konkursu było:

- kultywowanie i pogłębianie tradycji świąt chrześcijańskich
- rozwijanie aktywności twórczej dzieci
- prezentacja i popularyzacja twórczości dziecięcej.

Na konkurs nadesłanych zostało 75 prac: z SP w Białej - 8, z Borku Starego - 6, z Budziwoja - 19, z Hermanowa - 5, z Kielnarowej - 6, z Matysówki - 10 i z Tyczyna 21.

Przybyłym gościom - autorom prac z klas 0-III oraz ich opiekunom, zaprezentowany został program artystyczny w wykonaniu uczniów klas Ia i IIIa, przygotowany pod kierunkiem **Ewy Morlak** i **Marty Chlebek**. Mali artyści wprowadzili wszystkich w wiosenno-świąteczny nastrój, bowiem święta te niosą z sobą radość Zmartwychwstania i radość wiosny. Towarzyszy im wiele zwyczajów i obrzędów, na które zwrócili szczególną uwagę uczniowie podczas swojego programu. Tematyka konkursu również nawiązuje do bogatej tradycji Świąt Wielkanocnych. Po tak miłym wstępie wicedyrektor szkoły **Zofia Różycka** wręczyła nagrodzonym uczniom pamiątkowe dyplomy i upominki.

Nagrody przyznano w następujących kategoriach wiekowych:
Oddział „O”

I miejsce - **Iwona Kmiotek** (Matysówka)

II miejsce - **Karolina Pondo** (Tyczyn)

III miejsce - **Klaudia Pasierb** (Budziwój)

Klasa I

I m - **Agnieszka Trzyna** (Borek Stary)

II m - **Agnieszka Konkol** (Tyczyn)

III m - **Paulina Wojtowicz** (Budziwój)

Wyróżnienie: **Mateusz Warzocha** (Budziwój)

Klasa II

I m - **Natalia Kotula** (Budziwój)

II m - **Natalia Puc** (Hermanowa)

III m - **Joanna Szyzka** (Biała)

Wyróżnienie: **Damian Żurek** (Kielnarowa),

Anna Skotnicka (Tyczyn)

Klasa III

I m - **Olga Urban** (Tyczyn)

II m - **Patrycja Kukla** (Budziwój)

III m - **Wioletta Piasecka** (Hermanowa)

Wyróżnienie: **Justyna Warzybok** (Tyczyn),

Marcin Domino (Kielnarowa)

Świetlica

I m - **Magdalena Ficek** (Matysówka)

II m - **Dominika Ferenc** (Tyczyn)

III m - **Weronika Brzęk** (Tyczyn).

Komisja w składzie: **Kazimiera Głodowska, Katarzyna Konkol, Elżbieta Ciupak, Zofia Różycka** i **Elżbieta Morlak** miała sporo trudności z przyznaniem nagród i wyróżnień. Wszystkie prace wykonane zostały ciekawymi i oryginalnymi technikami, wszystkie odpowiadały wymogom regulaminowym i były piękne. Uczestnikom należą się gratulacje za ich pomysło-

Świąteczne kartki

wość, zaangażowanie i wizję artystyczną. Ekspozycja prac budziła podziw oglądających.

Podziękowania kierujemy do nauczycieli nauczania zintegrowanego naszej gminy, którzy zapoznali uczniów z nowymi technikami i nadzorowali ich prace, aby były estetyczne, starannie i pomysłowo wykonane.

Przygotowanie upominków, dyplomów i podziękowań było możliwe dzięki przychylności Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która przyznała na ten cel środki finansowe. Wyrażamy serdeczne podziękowanie za zrozumienie dla intencji organizatorów. Dzięki dotacji mogliśmy nagrodzić dzieci za ich twórcze pomysły i zmotywować je do rozwijania zainteresowań kulturą i tradycją, co sprzyja profilaktyce i promocji zdrowego stylu życia.

Organizatorzy nie zapomnieli również o poczęstunku. Wszyscy uczestnicy uroczystości obdarowani zostali symboliczną słodką pisanką, a przybyłych gości zaproszono na świąteczną babkę.

Wystawę konkursowych prac można było obejrzeć w Urzędzie Gminy na I piętrze.

Organizatorzy:

Marta Chlebek, Krystyna Borkowska
Szkoła Podstawowa w Budziwoju

Metoda portfolio

W ramach działań związanych z promocją nauczania języków obcych Rada Europy opublikowała dokument, który przetłumaczony został już także na język polski - pt. „Ramowe wytyczne w sprawie uczenia się i nauczania języków obcych” (wyd. Langenscheidt 2003). Ma on na celu upowszechnienie nauczania języków, ujednolicenie i określenie jednolitych dla całej Europy poziomów nauczania języka obcego.

Rada Europy wyznaczyła sześć poziomów znajomości języka obcego:

> Poziom A1 oraz A2 - jest to

 tzw. początkowy użytkownik języka,

> B1 i B2 - użytkownik samodzielny,

> C1 i C2 - użytkownik zaawansowany.

Wyznaczone zostały także szczegółowe standardy znajomości języka na danym poziomie, a także wskaźniki i kryteria ich diagnozy.

Wraz z reformą szkolnictwa ponadgimnazjalnego i wprowadzeniem tzw. „nowej matury” język obcy stał się przedmiotem obowiązkowym, który uczeń musi zdawać zarówno ustnie jak i pisemnie. Obowiązkowy jest tzw. poziom podstawowy, czyli wg powyższych kryteriów - poziom B1. Na tym etapie uczeń potrafi zrozumieć zasadnicze punkty rozmowy, gdy używany jest język jasny i standardowy, a rozmowa dotyczy spraw związanych z pracą, szkołą, czasem wolnym, itp. Potrafi sobie poradzić w podróży w regionie języka docelowego. Potrafi wypowiedzieć się w sposób prosty i zwięzły na tematy z życia codziennego i dotyczące własnych zainteresowań, opowiedzieć wydarzenie, przeżycie osobiste lub sen, wyrazić nadzieję lub cel, jak również przedstawić krótko uzasadnienie lub wyjaśnienie dotyczące projektu lub pomysłu. Potrafi napisać prosty ciągły tekst na temat mu znany, a także list prywatny i różne krótkie formy użytkowe, np. ogłoszenie.

W nauczaniu i uczeniu się języka Rada Europy proponuje wykorzystanie projektów **Portfolio**, które nazywa Europejskim Portfolio Językowym.

Portfolio to zorganizowane i nastawione na konkretny cel dokumentowanie własnej pracy. Europejskie Portfolio Językowe - to swoisty paszport umożliwiający uczącym się systematyczne rejestrowanie kolejnych etapów nauki języka(ów) obcego(ych), od najmłodszych lat do wie-

ku dorosłego i gromadzenie przez nich kolejnych doświadczeń interkulturowych. **Portfolio to proces i produkt.**

Portfolio językowe to **proces** uczenia się języka obcego, to pomoc w uczeniu się tego języka, od pierwszego kontaktu z językiem, często od najmłodszych lat, jeśli naukę danego języka rozpoczynamy w szkole podstawowej. Uczący się gromadzi na bieżąco w specjalnie przeznaczonych do tego teczce prace związane z nauką języka. Najpierw są to pojedyncze słowa, zwroty, które z czasem rozrastają się do prac pisemnych, materiałów zebranych przez ucznia na dany temat, przygotowywanych przez niego projektów. Po danym etapie nauki (np. co roku), po dokonaniu selekcji, uczący się przygotowuje portfolio do prezentacji przed nauczycielem. To **portfolio** (teczka) nazywane jest **produktem**. Zawiera ono wybrane prace ucznia (sprawdzone na bieżąco i oceniane przez nauczyciela), które obrazują osiągnięcia i umiejętności uczącego się na danym etapie nauki. Portfolio stanowi ramy do samorefleksji i samooceny uczącego się. Wybiera on bowiem sam to, co uważa za swoje osiągnięcia i umiejętności w danym momencie edukacji, czuje się za to odpowiedzialny. „Portfolio to narzędzie wspierające proces uczenia się i narzędzie do zstandaryzowanej diagnozy procesu uczenia się i własnego rozwoju” (A. Moeller, Monachium 1999). To portfolio ma na celu, aby także osoby z zewnątrz, nie znające uczącego się, mogły na jego podstawie wyrobić sobie pogląd na temat kompetencji osoby przedstawiającej portfolio. Portfolio to instrument do ewaluacji i oceny.

Praca uczącego się (ucznia) nad portfolio wymaga dużej samodzielności, aktywności, kreatywności. Uczeń sam poszukuje informacji na dany temat, często popełnia błędy (bo przecież dopiero się uczy), nigdy nie jest jednak za nie krytykowany. Nauczyciel jest doradcą w procesie uczenia się, naprowadza na właściwe tematy, pomaga w eliminowaniu błędów, koryguje, wspiera uczącego się w procesie uczenia. „Przez portfolio podsuwamy uczniom konkretną metodę, jak nauczyć się wartościować swoją pracę. Dając uczniom prawo wyboru materiałów, które mają być umieszczone w portfolio, zmuszamy ich do przyjrzenia się własnej pracy z nowej perspektywy...” (G. Scott, Warszawa 1997). Uczniowie potrzebują jednak konkretnych wskazówek do sposobów analizowania swojej pracy. Zada-

niem nauczyciela jest przygotowanie odpowiednich arkuszy ewaluacyjnych zawierających choćby pytanie: Dlaczego mi się to podoba?, które pomogą przemyśleć i wybrać odpowiednie materiały do portfolio. Uczniowie mają się wypowiedzieć, co jest ich zdaniem godnego uwagi w wybranej pracy. Może być ona np. efektem niezwykle wysiłku, czy dowodem opanowania nowej umiejętności, metody działania, albo powodem do dumy, lub dowodzić poprawę w jakiejś dziedzinie.

Europejskie Portfolio Językowe pobudza motywację do uczenia się języka obcego i uzyskiwania kompetencji częściowych w kilku językach, do głębszej autorefleksji i samodzielności oraz uczy samooceny. Nauczycielom pomaga kształtować u uczniów postawy obywatelskie, zrozumienie i szacunek dla różnorodności językowej i kulturowej Europy oraz umożliwia udział w ciekawym eksperymencie o znamionach innowacji pedagogicznej, który obliuguje ich do bardziej indywidualnego traktowania uczniów, oceniania ich postępów w nauce języka obcego i uzyskania korzyści praktycznych płynących ze znajomości języków obcych - aspekt niezwykle ważny w edukacji na rynku pracy. W kontekście intensywnych przygotowań do wejścia Polski w strukturę Unii Europejskiej portfolio stanowi dobre narzędzie dla rozwoju nauczania języków obcych w naszym kraju.

Metoda portfolio nie ogranicza się do uczenia się i nauczania języków obcych. Może być stosowana na każdym przedmiocie, czy w realizacji ścieżek międzyprzedmiotowych. Ta teczka to zbiór świadectw pracy, wiedzy i umiejętności ucznia. Jest też sposobem na rozwijanie świadomości własnego procesu uczenia się. Gromadzone prace, ale też brudnopisy, streszczenia, notatki, sprawozdania, pozwolą prześledzić nauczycielowi tok rozumowania i procedury stosowane przez ucznia, a uczniowi uświadomić sobie jak przebiega jego proces uczenia się, jakimi metodami się posługuje, co mu pomaga, a co przeszkadza w tym procesie.

Stosując metodę portfolio nauczamy ucznia, jak ma się uczyć, jak organizować swój warsztat pracy, aby osiągnąć oczekiwane efekty.

Nie jestem nauczycielem; jedynie towarzyszem podróży, którego zapytałeś o drogę. Wskazałem naprzód - przed siebie, ale i przed ciebie. (G. B. Shaw)

mgr Agnieszka Chmiel
nauczyciel Zespołu Szkół w Tyczynie

Tenis stołowy.

> **III liga kobiet.** Drużyna kobieca „Jaru” rozegrała dwa mecze rundy rewanżowej w lidze, zwyciężając UKS Korzeniów 6:4 i SKS Gogołów 9:1. Punkty w tych meczach zdobyły: **Aneta Barcińska** 2,5 i 1,5; **Jadwiga Kuśnierz** 2,5 i 1,5; **Joanna Rząsa** 1 i 2,5 oraz **Katarzyna Płodzień** 0 i 2,5. Do rozegrania pozostał jeszcze mecz z liderem rozgrywek UKS GIM-TIM Stalowa Wola, który wyprzedza naszą drużynę w tabeli.

> **W Stalowej Woli** odbyły się mistrzostwa województwa w kategorii kadet, w których nieźle wypadli zawodnicy „Jaru”. Zabrakło jednak szczęścia, aby wrócić choćby z jednym medalem.

Indywidualnie na miejscach 5-6 uplasował się **Karol Wania**, 11-12 **Joanna Rząsa**, 13-16 **Krzysztof Dąbczyk**. Najbliżej medali byli chłopcy z „Jaru”, którzy grając w grze deblowej przy wyniku 2:2 prowadzili w 5 setach 8:3 i, niestety, przegrali go, a tym samym nie weszli do strefy medalowej zajmując miejsca 5-8. Na tym samym miejscu w grze deblowej z partnerką z MOSu Krosno Dominiką Makoś uplasowała się **Joanna Rząsa**.

Ryszard Rząsa

www.tyczyn.pl /Nowości

Zagłosuj!

Serwis internetowy Tyczyna bierze udział w trzeciej edycji konkursu „Na najlepszą stronę internetową jednostki samorządowej województwa podkarpackiego”.

Konkurs organizowany jest przez redakcję i Zarząd Tygodnika Regionalnego „Nowe Podkarpacie” oraz Podkarpackie Stowarzyszenie Samorządu Terytorialnego.

IV EDYCJA KONKURSU
O "PODKARPACKĄ
NAGRODĘ SAMORZĄDOWĄ"

Jeżeli podoba się Państwu serwis internetowy gminy Tyczyn, to prosimy o oddanie na niego głosu.

Informujemy, że w **dniu 4 maja 2004 r. (wtorek)** Urząd Gminy i Miasta w Tyczynie jest nieczynny (dzień wolny w zamian za 1 Maja przypadający w br. w sobotę)

Stosownie do art.17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. Nr 80 poz.717) oraz uchwały Rady Miejskiej w Tyczynie Nr XVI/125/2004 z dnia 19 marca 2004 r.

Burmistrz Gminy Tyczyn zawia damia

o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenu we wsi Kielnarowa gmina Tyczyn.

Zainteresowani mogą zgłaszać wnioski do wyżej wymienionego planu. Wnioski na piśmie należy składać do Urzędu Gminy i Miasta w Tyczynie, Rynek 18, 36-020 Tyczyn **w terminie do dnia 18 maja 2004 r.**

Wniosek powinien zawierać nazwisko, imię, nazwę i adres wnioskodawcy, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

> Przypominamy,

że 15 maja br. upływa termin płatności:

- **II raty podatku rolnego**

- **II raty podatku od nieruchomości.**

Podatki można wpłacać w kasie Urzędu Gminy i Miasta (pok. 38, II piętro) lub na rachunek bankowy nr **916-40008-286-3600-02** w BS Tyczyn.

> **Zaświadczenia** uprawniające do otrzymania bonów paliwowych za I półrocze 2004 r. wydawane będą w UGiM, pok. 34 (II piętro) do 30 kwietnia 2004 r.

Burmistrzowi Gminy Tyczyn

Kazimierzowi Szczepańskiemu wyrazi szczerego współczucia z powodu śmierci

M A T K I

składa

Rada Nadzorcza

oraz Zarząd i pracownicy

PGK „Eko-Strug”

Sp. z o.o. w Tyczynie

Urząd Statystyczny w Rzeszowie informuje, iż w związku z przystąpieniem polski do Unii Europejskiej zaistniała konieczność wdrożenia unijnego systemu **INTRASTAT** służącego do gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących obrotów handlowych Polski z pozostałymi krajami Unii Europejskiej.

W ramach promocji tego systemu opracowano plakat informujący podmioty realizujące obroty z krajami UE, gdzie mogą znaleźć więcej danych o systemie **INTRASTAT**.

Szczegółowe informacje uzyskać można na stronach internetowych:

> Głównego Urzędu Statystycznego - www.stat.gov.pl

> Ministerstwa Finansów - www.mf.gov.pl/služba_celna

UWAGA ROLNICY !!!

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Rzeszowie wyjaśnia, że w okresie zasiłkowym od 1 maja 2004 do 31 sierpnia 2005 r. nadal jest płatnikiem dla ubezpieczonych rolników oraz emerytów i rencistów KRUS zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych oraz dodatków z tytułu:

- urodzenia dziecka,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- rozpoczęcia roku szkolnego,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Jeżeli rolnik, emeryt lub rencista uprawniony jest również do innych dodatków, organem właściwym do wypłaty wszystkich świadczeń jest Urząd Gminy i Miasta w Tyczynie.

Formularze wniosków oraz innych dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych rolnicy powinni odbierać w siedzibie Oddziałów Regionalnych i Placówkach Terenowych KRUS.

KRUS nie prowadzi wysyłki wniosków o świadczenia rodzinne.

Wypłata świadczeń przysługuje od miesiąca, w którym złożono kompletny wniosek.

SPRZEDAM/KUPIĘ DZIAŁKĘ - DOM

Kupię halę produkcyjną o pow. od 350 m² na terenie gminy Tyczyn.
(31/3) **Tel. 602-493-453; 863-52-52**

Sprzedam działkę budowlaną o pow. 13 arów w Tyczynie obok szkoły podstawowej, uzbrojoną, ogrodzoną, dojazd z drogi gminnej, cena do uzgodnienia.
(32/2) **Tel. 0-502-636-111**, po godz. 17.00

Lokal do wynajęcia w Tyczynie, ul. Grunwaldzka 12 (żółty budynek niżej przedszkola).
(33/1) **Tel. 22-93-043**

Kupię działkę rolną lub budowlaną na terenie gminy Tyczyn.
(34/1) **Tel. 0-604-616-506**

Sprzedam działkę rolną o pow. 61 a w Borku Starym przy drodze Kościół-Klasztor.
(35/1) **Tel. 22-19-789**

Sprzedam działkę o pow. 14 a w w Tyczynie.
(36/1) **Tel. 22-99-028**

SZUKAM PRACY / DAM PRACĘ

Kobieta, doświadczony handlowiec, podejmie pracę w handlu lub inne propozycje.
(21/2) **Tel. 22-93-140**, po 15.00

Wszyscy zainteresowani umieszczeniem swojej oferty na naszych łamach, proszeni są o osobisty kontakt z redakcją - UG pok. 26, I piętro (lub pok. 24).

**Oferty „Szukam pracy”, „Dam pracę”
i „Sprzedam/kupię działkę, dom”
zamieszczane są bezpłatnie.**

0 - 6 0 8 - 4 3 9 - 9 5 5

pod tym numerem w godzinach od 15.30 w dni powszednie, a także w soboty, niedziele i święta, zgłaszać można przypadki **awarii sieci wodociągowo-kanalizacyjnej**, obsługiwanej przez „Eko-Strug” w Tyczynie.

W godzinach pracy Spółki awarie zgłaszać można także pod nr **tel. 22-19-312 lub 22-19-360**

GŁOS TYCZYNA

- dwutygodnik. Redaguje Kolegium w składzie: **Jerzy J. Fafara** - redaktor naczelny, **Alicja Kustra**, **Marta Leniart**, **Zofia Matys**, **Barbara Samolewicz**, **Kazimierz Szczepański**, **Halina Złamaniec**.

Wydawca: Urząd Gminy i Miasta w Tyczynie przy współudziale Miejsko-Gminnego

Ośrodka Kultury, Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Towarzystwa Miłośników Ziemi Tyczyńskiej.

Adres Wydawcy: Urząd Gminy i Miasta, 36-020 Tyczyn, ul. Rynek 18, tel. 22-19-310, e-mail: glos@intertele.pl www.tyczyn.pl

Skład i łamanie: Pracownia Komputerowa UGiM w Tyczynie. **Druk:** Drukarnia „Kolor”, Tyczyn, ul. Kościuszki 4a, tel. 22-99-345
Wydawca zastrzega sobie prawo skracania i adiacji publikowanych tekstów oraz korespondencji, a także opatrywania ich własnymi tytułami. Wydawca nie zwraca nie zamówionych materiałów i nie odpowiada za treść ogłoszeń. Poglądy wyrażane w artykułach są poglądami ich autorów a nie wydawcy.

ISSN 1231-4609

OGŁOSZENIA

N A G R O B K I Granit - Lastriko
Firma „IMPALA”
Tomasz Janik, Borek Stary 340A
Tel. 22-98-097, 0-692-000-289

Bar „U Wiktora”
Tyczyn, ul. Grunwaldzka 70, tel. 22-91-360
wydaje przyjęcia:
- weselne, - komunijne,
- imprezy okolicznościowe,
z a p e w n i a m y :
- domowe jedzenie - miłą obsługę

Najtańsze okna PCV w systemach
Aluplast, Styleco i Schuco

Oferujemy ponadto:
* parapety * rolety materiałowe
* żaluzje

Doradztwo, pomiar i transport gratis!
Sprawdź naszą ofertę!!!

Tyczyn, ul. Rynek 15 (Chatka Puchatka)
tel. 22-91-531, 0-696-021-318

Zakład Pogrzebowy
Tyczyn, ul. Grunwaldzka 23,
tel. 22-19-528; 0-696-465-164

Oferuje:
- trumny, wieńce,
- wiązanki, krzyże, karawan

Informujemy Szanownych Klientów
Salonu Fryzjerskiego „Afrodyta”,

iz z dniem **1 maja 2004 r.** Salon będzie przeniesiony
z ul. Kopernika 3 na ul. Grunwaldzką 12
(żółty budynek niżej przedszkola)

Salon Fryzjerski
A F R O D Y T A

* oferuje pełny zakres usług fryzjerskich
* sterylne przekłuwanie uszu pistoletem

W dniu otwarcia 1 maja 2004 r. (sobota)
- atrakcyjne promocje
- gratisowe strzyżenia